

До
Председателя на научно жури,
определено със Заповед № Р-109-300/07.08.2020 г.
на Заместник ректора "Кариерно развитие"
на Медицински университет – Варна
ул. Марин Дринов №55
Варна 9002

На Ваш Протокол №1/ от 20.08.2020 г.

Приложено представям: РЕЦЕНЗИЯ
по конкурс за заемане на академична длъжност ДОЦЕНТ
по област на висше образование 4. Природни науки, математика, информатика
профессионално направление 4.3. Биологически науки
научна специалност ПАРАЗИТОЛОГИЯ И ХЕЛМИНТОЛОГИЯ,
обявен за нуждите на МУ-Варна, катедра „Инфекциозни болести, паразитология и
дерматовенерология“ в ДВ, бр.53/12.06.2020 г.

Член на научно жури: проф. д-р Росица Иванова Курдова-Минчева, д.м.
Научна специалност: ПАРАЗИТОЛОГИЯ И ХЕЛМИНТОЛОГИЯ
Институция: НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ПО ЗАРАЗНИ И ПАРАЗИТНИ БОЛЕСТИ – гр. София

Адрес и контакти:
Пощенски адрес: София 1504, бул. Янко Сакъзов 26
Електронен адрес: rossi28i@yahoo.com; rossitzamintcheva@gmail.com
Телефон: +359 887 719911

Декларирам, че нямам общи научни трудове с д-р Калина Стоянова Павлова, д.м.

I. Анализ на кариерния профил на кандидата

Д-р Калина Стоянова Павлова е родена през 1976 г. През 1995 г. завършва Природо-математическата гимназия в гр. Варна с профил биология. През 2001г. завършва с пълно отличие Медицинския Университет (МУ) "Проф. д-р Параклев Стоянов", гр. Варна с диплома за магистър по медицина. От 2002 г. последователно заема длъжност на асистент, старши и главен асистент и до днес към катедра „Инфекциозни болести, паразитология и дерматовенерология”, МУ, гр. Варна, като преподава по медицинска паразитология и тропическа медицина. Д-р К. Стоянова придобива специалност по „Медицинска паразитология” през 2006 г. Същевременно завежда паразитологичната лаборатория към СМДЛ „Екзактлабор 2002” и паразитологичната лаборатория към СМДЛ „Статус” ЕООД. От 2016 г. е докторант на самостоятелна подготовка към НЦЗПБ-София и през 2017 г. ѝ е присъдена образователната и научна степен „доктор” по Паразитология и хелминтология след защита на дисертационен труд на тема: *“Епидемиологични проучвания и анализ на рискови фактори за разпространението на контактните паразитози във Варненска област”*.

За изграждането на д-р К. Стоянова като квалифициран специалист и преподавател допринася участието ѝ в редица курсове за продължаващо медицинско обучение по медицинска паразитология и тропическа медицина в НЦЗПБ-София, МУ – Пловдив, Варна и София, както и в Германия.

Кандидатът декларира, че владее отлично английски език и добре руски език и притежава отлични умения за работа с редица компютърни програми.

Член е на БЛС, на контролната комисия на Българската асоциация на медицинските паразитолози (БАМП), на Българското паразитологично дружество (БПД) и на експертния съвет по медицинска паразитология към Министерството на здравеопазването.

II. Общо описание на представените материали по конкурса

Д-р Калина Стоянова Павлова, д.м. е единствен кандидат в обявения конкурс. Предложението за конкурса е утвърдено от ФС на Факултет “Медицина” на МУ-Варна (протокол № 26 от 13.07.2020 г.). Представените документи отговарят на изискванията на чл. 26, ал. 2 и 3, включително на минималните национални изискванията по чл. 26,

ал. 2 и 3, съответно на изискванията по чл.26 ал.5 на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и чл. 53 от Правилника за неговото приложение за допуск до оценяване. Те са оформени съгласно изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и Правилника за развитието на академичния състав в Медицинския университет „Проф. д-р П. Стоянов“ – Варна.

Кандидатът е представила общо 38 заглавия, самостоятелни и в съавторство с други изследователи, публикувани в научни списания, монографии и сборници в пълен текст, в три списъка:

а) научни трудове, използвани за доказателствен материал за покриване на минималните наукометрични изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ – 14 броя:

- автореферат на дисертационен труд на тема *“Епидемиологични проучвания и анализ на рискови фактори за разпространението на контактните паразитози във Варненска област”* за придобиване на научна степен „Доктор“ – 1 брой;
- монография (основен хабилитационен труд), която приемам като монография за хабилитационен труд по реда на чл. 24, ал. 1, т. 3 или чл. 29, ал. 1, т. 3 от ЗРАСРБ – К. Стоянова. *Криптоспоридиоза – съвременни аспекти на таксономията, клиниката, диагностиката и лечението.* Издателство на Медицински университет – Варна, Варна, 2020, 187 стр. ISBN 978-619-221-234-6;
- монографии, които не са представени като основен хабилитационен труд:
 - К. Стоянова. *Криптоспоридиоза – епидемиология на една скрита паразитоза.* Издателство на Медицински университет – Варна, Варна, 2020, 194 стр. ISBN 978-619-221-243-8;
 - К. Стоянова. *Ентеробиоза и гиардиаза – актуални проблеми.* Издателство на Медицински университет – Варна, Варна, 2019, 174 стр. ISBN 978-619-221-215-5;
- Научни публикации в издания, реферираны и индексирани в световноизвестни бази данни (Web of Science и Scopus) – 8 броя; Две от статиите са в списания с импакт фактор - Environmental research IF=2,556 за 2006 г. и Helminthologia IF=0,731 за 2018 г., или общ IF= 3,287.

- публикувани глави от книги или колективни монографии – 2 броя.

б) пълнотекстови публикации в български и международни научни издания с ISSN, извън минималните изисквания – 24 бр. От тях не приемам за рецензиране три работи: №№3, 4, и 18, защото не съответстват на темата на конкурса.

в) участия в международни научни форуми (14 бр.) и в национални конгреси и научни форуми – 18 бр., общо 32. Не подлежат на рецензиране.

В представената научна продукция д-р К. Стоянова е единствен автор на три монографии, на две глави от монографии и на една научна статия; в 16 публикации тя е първи автор; в 7 е втори, а в останалите 8 – последващ съавтор, което показва нейния капацитет както като самостоятелен и водещ изследовател, така и ценното ѝ качество за работа в екип.

III. Оценка на научните трудове на кандидата за цялостното академично развитие

Обща характеристика на научната продукция и публикационна активност

Научните изследвания на д-р К. Стоянова са в областта на етиологията, епидемиологията, клиниката, диагностиката, лечението, епидемиологичния надзор и контрола на местните и внасяните паразитози с фокус върху обществено значимите чревни паразитни болести при хората у нас, което отговаря на темата на конкурса.

Основните приноси и постижения в резултат на самостоятелни или съвместни с други изследователи проучвания могат да бъдат обобщени както следва:

1. По-голямата част от научните разработки на кандидата, включително докторската ѝ теза и самостоятелните монографични трудове са фокусирани върху съвременните характеристики на етиологията, диагностиката, клиниката, лечението, епидемиологията, епидемиологичния надзор и контрола на чревните паразитни болести – ентеробиоза, хименолепидоза, гиардиаза, бластоцистоза, криптоспоридиоза и др., някои от които са причислени и към опортюнистичните паразитози.
 - Чрез комплексно проучване за 12-годишен период (2007-2019 г.) на територията на Североизточна България и Варненска област са получени оригинални епидемиологични данни и са направени оценка на екстензивните показатели (включително, обща опаразитеност с *B. hominis* – 3,26%, с *E. vermicularis* – 1,75%, с *G. duodenalis* – 0,58% и др.). Направен е и

анализ на влиянето на редица епидемиологични параметри (възраст, пол, местоживееене, сезонност, професия и др.), върху риска от инвазия, както и са очертани прогнозните тенденции на заболяемостта и екстензитета на тези паразитози (А.1, Г.5.2, 12, 16).

- Поставен е акцент и на оценката на значението на амбулаторните паразитологични изследвания по профилактични, епидемични и клинични показания за разкриване на разпространението на чревните паразитози по възрастови групи както сред по-увязвимата група на децата, така и сред рядко проучваните до сега в региона младежи и възрастни (А.1, Г.7.1, 12, 16, 19). Приносен характер за общественото здраве е очертаната необходимост от регламентиране на периодични профилактични изследвания не само в ОДЗ, но и на децата в училищна възраст поради установената висока опаразитеност.
- С особено практическо значение за епидемиологичния надзор са данните за честотата на чревните паразитози – клинично изявени и асимптомни, сред персонала на обществено значими отрасли (хранителен сектор, здравни и социални заведения), както и оценката на професионалния риск за заразяване (А.1, 1), които не са проучвани задълбочено до момента.
- Принос в изясняването на етиологията на диарийните състояния е установеният от кандидата висок относителен дял на лицата с чревни паразити сред пациентите с диариен синдром, което дава основание обосновано да се направи предложение за регламентиране на включването на паразитологичните изследвания за чревни паразитози в диференциално диагностичните планове и клиничните пътеки при хоспитализираните лица с диария (А.1, Г.7.5).
- Важен принос има направеният анализ на някои специфични аспекти на ефективността на провежданата етиологична терапия на чревните паразитози, което допринася за изработване на рационален и индивидуализиран подход при всеки случай (Г.7.6, 14) и е ценно помагало за клиничната практика.
- Особено внимание заслужават пионерските проучвания на д-р К. Стоянова върху една по-нова опортюнистична чревна протозооза –

криптоспоридиозата, у нас. Известно е, че водният път е водещ в предаването на тази паразитоза, както и на друга чревна протозооза – гиардиазата, при описани в света епидемии. С новаторски подход и съвременни изследователски методи (имунофлуоресценция, DIC и PCR) кандидатът в съавторство с международен колектив доказва за първи път в България *Cryptosporidium spp.* и *Giardia duodenalis* в различни водоизточници – реки, кладенци и др., включително питейна, канална и други типове води у нас (Г.7.8, Г.5.1, 20, 21). Тези находки са индикатор за предприемане на важни превентивни мерки – регламентиране на санитарно-паразитологичните изследвания на водоизточниците за протозои с медицинско значение с цел осигуряване на безопасността на населението, както и включването на тези причинители в плана за изследване при проучване на причините за водни епидемии. Интересът към тази тема и към извършените проучвания се потвърждава от множеството цитирания (99) на водещата в тази област публикация на кандидата (Г.7.8) в реферирани и индексирани международни научни издания.

- Изследователският интерес на д-р К. Стоянова към *Cryptosporidium spp.* не се ограничава само със санитарно-паразитологични изследвания. Тя логично се насочва към изучаване на криптоспоридиозата при хората, внедрява в рутинната диагностична практика и в изследователската си дейност съвременни методи за доказване на криптоспоридии и за първи път установява случаи на заболяването в Североизточна България. Денните от направения епидемиологичен анализ хвърлят светлина върху разпространението на клинично изявената и асимптомна форми при различни възрастови групи с акцент на високия екстензитет (3.06%) сред децата от 0 до 5 години, страдащи от диария (А.1, В.3, Г.5.1, Г.7.2).
- Част от научната продукция на кандидата (Г.8.1, 6, 11, 13), както и една монография (Г.7.1) са посветени на аналитични обзори, в които тя представя актуални данни за най-разпространените чревни паразитози (ентеробиоза, гиардиаза и бластоцистоза), допълнени с данни от собствени проучвания. С тези публикации се постига по-широка информираност на ОПЛ, тесните медицински специалисти и специалистите по здравни грижи.

2. Проучвания на някои зоонози при хората

- Важен приносен характер имат резултатите от първите серо-епидемиологични проучвания на токсокарозата в Североизточна България посредством внедрените от кандидата и нейния съавтор съвременни серологични методи (ELISA и Western blotting). Резултатите разкриват изненадващо висока серопозитивност (15.0%), която е индикатор за значителна скрита опаразитеност с *Toxocara sp.* сред населението в този регион (5). Описаните случаи на очна токсокароза и токсокароза след геофагия потвърждават тезата, че клинично изявената форма на тази паразитоза вероятно не е екзотика в Североизточна България (2, 10).
- Търсейки епидемиологична връзка с високата серопревалентност д-р К. Стоянова провежда първото санитарно-паразитологично изследване на околната среда от обществени места в гр. Варна и установява контаминация с яйца на *Toxocara spp.* и други паразити при кучетата. Тези резултати безусловно поставят въпроса за предприемане на контролни мерки за опазване на околната среда и здравето на хората (Г.7.4).
- Интерес представляват и клиничните и епидемиологични данни в описаните и анализирани няколко епидемични взрива на трихинелоза във Варненска област през годините (22, 23).

3. Проучвания на някои внасяни паразитози

Част от разработките на д-р К. Стоянова третират здравно значимите внасяни паразитози. Подробният клинико-диагностичен анализ на случаи с малярия и шистозомози предоставят ценна клинико-епидемиологична информация, като се акцентира и на актуалността на проблема при корабоплаване и морски туризъм, което е с особена важност за Варненския регион (9, 15, 24).

4. С особено удовлетворение искам да отбележа приложението на иновативни за българската паразитология статистически, математически и прогнозни модели в епидемиологичните проучвания на кандидата, които са гарант за достоверността на получените резултати и позволяват формулирането на надеждни тенденции за динамиката на наблюдаваните паразитни заболявания. Валидността на направените прогнози е потвърдена от следващи епидемиологични анализи през годините.

Научни разработки на кандидата са изпълнени прецизно, написани са и са оформени интелигентно, и са богато онагледени. Всичко казано до тук показва, че д-р К. Стоянова е целенасочен и последователен исследовател с отлична литературна информираност по въпросите на медицинската паразитология.

Съгласно представената академична справка общият импакт фактор на д-р К. Стоянова е 3.257.

Научна активност – разпространение и приложение на научно-практическите постижения на кандидата сред научната общност

Д-р К. Стоянова активно представя пред научната общност своите научни разработки и резултатите от тях. Тя участва в 32 научни форума, от които 14 международни и 18 национални и национални с международно участие.

Тя присъства в световните научни мрежи ORCID, Web of Science Researcher, Scopus, Research gate, Google Scholar и Academia.

Участие в изпълнение и ръководство на проекти

Кандидатът е участник в научния колектив на един международен проект и е ръководител на проект по фонд „Наука“ на МУ-Варна. Участва и в един образователен проект.

IV. Оценка на монографичния труд или равностойни публикации, представени за участие в конкурса за „Доцент“ от кандидата

Буди възхищение продуктивността на д-р К. Стоянова, изразена с написване на три монографии. В документите по конкурса една от тях „*Криптоспоридиоза – съвременни аспекти на таксономията, клиниката, диагностиката и лечението*“. Издателство на Медицински университет – Варна, Варна, 2020, 186 стр. ISBN 978-619-221-234-6 с единствен автор д-р К. Стоянова е представена като монографичен труд (основен хабилитационен труд). Монографията изключително впечатлява с много доброто структуриране и оформяне на материала, широкия спектър на включените теми и информативност, богатото онагледяване и литературен български език. Тя е посветена на една от новооткритите паразитози, която придоби особена актуалност в края на 80-те години на миналия век след появяването на проблема HIV/СПИН. Обаче, спектърът на засегнатите контингенти е по-широк и включва и други имунокомпрометирани пациенти, както и имунокомпетентни лица. У нас проучванията върху криптоспоридиозата са все още малобройни, а диагностичните изследвания –

ограничени, което ясно показва необходимостта от по-широва информираност на медицинските и други специалисти. На базата на анализ на многобройни литературни източници (481 публикации) авторът представя съвременните научни схващания за криптоспоридиозата при хората, пречупени през нейните виждания, опит и резултати от собствени изследвания. Основните глави са посветени на исторически данни, етиологичния причинител, включително данни на ултраструктурно ниво, патологията, имунитета, клиничната картина, диагностиката и лечението на заболяването. Те предоставят актуална, задълбочена и полезна информация и показват добрата професионална компетентност на автора. Д-р К. Стоянова включва и данни от собствени проучвания. Представени са резултатите от десетгодишно епидемиологично проучване на чревните паразитози в Североизточна България, при което са открити първите случаи на криптоспоридиоза в региона (2017). Това дава основание на кандидата да продължи с целенасочени изследвания за криптоспоридиоза сред различни контингенти с епидемиологичен и клиничен риск и обобщените данни сочат 12 положителни находки от 744 изследвани лица. Подробната характеристика на клиничната изява и лечението на диагностицираните пациенти обогатява познанията в тези области. В приложение са включени авторски фотомикрографски изображения в помощ на практиката. Монографията е рецензирана, притежава международен издателски номер ISBN и отговаря на изискванията за основен хабилитационен труд , а тематично напълно съответства на научната специалност на обявения конкурс.

V. Отражение (цитиране) на публикациите на кандидата в националната и чуждестранна литература (публикационен имидж)

Научните публикации на д-р К. Стоянова са добре отразени в националната и чуждестранна литература. В официалната справка за Цитирания (№308/07.07.2020 г. издадена от Библиотеката на МУ-Варна) , покриващи минималните наукометрични изисквания за академичната длъжност „доцент“, са включени 25 цитирания на чужди автори в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus) (приложен е списък). Представени са и още 34 допълнителни цитирания, също в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus), извън минималните наукометрични изисквания за академичната длъжност. В други международни издания цитиранията са 44, а 6 са в български издания .

VI. Комплексна, качествена оценка на учебно-методическата и преподавателската дейност, вкл. научно ръководство на студенти, докторанти, специализанти

В качеството си на дългогодишен асистент и главен асистент д-р К. Стоянова води много интензивна учебно-преподавателска дейност по медицинска паразитология със студенти и стажанти в катедрата по инфекциозни болести, паразитология и дерматовенерология на МУ-Варна, което е документирано с официална справка за учебните години 2016-2020 г. на директора на Дирекция "Учебна дейност" на университета. Кандидата провежда обучение по медицинска паразитология на студенти в специалност "медицина" V-ти курс (на български и английски език); по тропическа медицина – свободно избираме модул; по медицинска паразитология за студенти от специалност "медицинска сестра" и "акушерка" от МУ-Варна и филиалите в гр. Сливен, гр. Шумен и гр. Велико Търново, както и на студенти от специалностите "медицински лаборант" и "инспектор по обществено здраве" в МК-Варна. Участва и в обучение по СДО.

Годишната ѝ учебна натовареност през цитирания период варира от 220 до 402 часа, средно – 313.4 часа годишно, от които 119.6 (38.2%) часа лекции и 193.8 часа упражнения. Значително е обучението на английски език, което през 2019/2020 учебна година достига 260 часа (61.9% от общата учебна натовареност).

Д-р К. Стоянова разработва учебните материали за гореописаните форми на обучение, включително и за курсовете за електронно обучение в системата Blackboard Learn+.

VII. Критични бележки и препоръки

Нямам съществени забележки към научната продукция и представената документация. Документите по конкурса са в пълен обем, в съответствие с регламента и трябва да подчертая, че те са много прецизно и организирано представени в електронен вид, а монографиите – и на хартиен носител.

VIII. Обща оценка за съответствието на кандидата на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСБГ) и Правилника за неговото приложение

Д-р Калина Стоянова Павлова отговаря на задължителните условия, количествени критерии и наукометрични показатели и на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „Доцент“, съгласно Правилника за

приложение на ЗРАСБГ за различните научни степени и академични длъжности в област на висше образование 4. Природни науки, математика, информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, научна специалност ПАРАЗИТОЛОГИЯ И ХЕЛМИНТОЛОГИЯ и на Правилника за развитието на академичния състав в Медицинския университет „Проф. д-р П. Стоянов“ – гр. Варна.

Общата сума от точки на кандидата по регламентираните показатели възлиза на 405 точки при изискуеми 400 точки (по показатели: А – 50 точки, В – 100 точки, Г -205 точки и Д – 50 точки).

IX. Заключение

Комплексната научно-изследователска и учебно-преподавателска дейност на д-р К. Стоянова, анализирана по-горе, показва, че тя е един изграден специалист в областта на Медицинската паразитология, ерудиран изследовател и опитен и уважаван преподавател.

Д-р Калина Стоянова Павлова, д.м. отговаря на задължителните и специфични изисквания и наукометрични критерии за академичната длъжност „Доцент“ съгласно ЗРАСРБ, Правилника за приложение на ЗРАСРБ и Правилника за развитието на академичния състав в Медицинския университет „Проф. д-р П. Стоянов“ – Варна.

Всичко това ми дава основание да дам положителна оценка и убедено да препоръчам на членовете на научното жури да дадат своя положителен вот и предложат на членовете на Факултетния съвет на МУ-Варна главен асистент д-р Калина Стоянова Павлова, д.м. да бъде избрана на академичната длъжност „Доцент“ по научната специалност „Паразитология и хелминтология“ за нуждите на МУ-Варна, катедра „Инфекциозни болести, паразитология и дерматовенерология“.

07.10.2019

РЕЦЕНЗЕНТ:

Проф. Росица Курдова-Минчева, д.м.

